

Kern-Worte des Glaubens. Kardinal Leo Scheffczyk in 500 Anregungen, zusammengestellt und bearbeitet von J. Nebel, fe-medienverlags GmbH, Kisslegg 2021, ss. 152 [recenzja].

Kardynał prof. Leo Scheffczyk (1920–2005) należał do grona wybitnych dogmatyków XX w. Był nie tylko autorytetem naukowym, ale również współpracownikiem papieża Jana Pawła II i kard. Josefa Ratzingera. Wieloletni sekretarz kard. Scheffczyka oraz dyrektor Leo-Scheffczyk-Zentrum w Bregencji dr Johannes Nebel FSO przygotował wybór jego myśli i stwierdzeń w oparciu o publikowane i niepublikowane pisma kardynała. Prezentowana publikacja nie jest zatem opracowaniem typowo naukowym. Stanowi jednak formę zaproszenia do odkrycia wielkiego potencjału myśli teologicznej L. Scheffczyka i odczytywania go w aktualnym kontekście eklezyjalnym. Opracowanie obejmuje część wstępną, wybór tematyczny oraz dodatek dotyczący opracowania przywoływanych w publikacji źródeł.

W części wstępnej zawarte zostały: Wprowadzenie – autorstwa abpa dr. Karla Brauna (s. I–II); przedmowę wydawcy (s. III–VIII) oraz zarys życiorysu kardynała Leo Scheffczyka (s. IX–XIII).

W zasadniczej części opracowania w dwudziestu punktach tematycznych zawarto krótkie wypowiedzi kardynała. Wielokrotnie, w formie przypisów, dołączone są do nich krótkie wyjaśnienia i komentarze wydawcy. J. Nebel wyszczególnił następujące tematy przewodnie w refleksji teologicznej Leo Scheffczyka: 1. Przed Bożym obliczem (s. 1–4); 2. Fundament wiary (s. 5–12); 3. W nurcie historii zbawienia (s. 13–17); 4. Jezus Chrystus jako Droga i Cel (s. 19–25); 5. We wspólnocie Kościoła (s. 27–32); 6. Życie Słowem Bożym (s. 33–36); 7. Sakramentalna droga do zbawienia (s. 37–41); 8. Kapłaństwo i małżeństwo w służbie Kościoła (s. 43–48); 9. Spojrzenie na Maryję (s. 49–57); 10. Główne punkty roku liturgicznego (s. 59–72); 11. Naśladując Ukrzyżowanego (s. 73–78); 12. W Duchu i łasce (s. 79–84); 13. Kontemplacja i modlitwa (s. 85–92); 14. Pobożne myśli i wiedza naukowa (s. 93–98); 15. Chrześcijanin wobec świata i czasu (s. 99–105); 16. O chrześcijańskiej konsekwencji (s. 107–114); 17. Wezwanie do świadectwa (s. 115–121); 18. Formowanie serca (s. 123–132); 19. Mądrości życiowe (s. 133–139); 20. Ze świętymi ku wieczności (s. 141–148).

Zapoznając się tym rozbudowanym podziałem można mieć wątpliwość co do możliwości precyzyjnego oddzielenia niektórych tematów wskazanych przez redaktora. Jednak intencją autora było zapewne wskazanie na pewne akcenty, ważne punkty w nauczaniu teologicznym Leo Scheffczyka. Lektura publikacji dostarcza wielu informacji na temat tego teologa. Poza oczywistym wysoką precyzją wyrażania myśli teologicznej uderzają niektóre jego cechy. Można je określić jako rzadkie i typowe dla niewielu wielkich osobowości teologicznych związanych ze środowiskiem akademickim. Cechą myśli teologicznej L. Scheffczyka jest jej wielowąt-

kowa integralność. Prof. L. Scheffczyk widzi teologię w ścisłym związku z życiem Kościoła. Zachowuje powściągliwość wobec postulatów oderwanych od tradycji katolickiej. Uprawianie teologii na poziomie uniwersyteckim jest istotne, jednak nie może być celem samym w sobie. Nie powinno być oderwane od doświadczenia duchowego, liturgii, osobistej pobożności. Podobnie jak Joseph Ratzinger, Leo Scheffczyk wskazuje na konieczność zachowania równowagi między wiedzą i wiarą. Myślenie teologiczne wiąże się doświadczeniem wiary. Jednak doświadczenie to nie może być irracjonalne. Teolog nie może też upodabniać się do świata, ulegać laicyzacji. Integralność wiedzy, osobistej wiary, doświadczenia Kościoła dostrzeżalna jest w wypowiedziach kard. Scheffczyka. Uderza również klarowność i bezkompromisowość w formułowaniu postulatów dotyczących styku teologii i życia. Dotyczą one trudu formowania własnego sumienia, mądrego podejścia do rozwoju technologicznego. Warto również podkreślić, że Scheffczyk zaprasza do odważnego integrowania własnej drogi wiary z prawdami mariologicznymi i eklezjologicznymi. Zapoznanie się z myślą L. Scheffczyka nie pozostawia także wątpliwości, że był on profesorem wierzącym, doświadczającym we własnym życiu tajemnic wiary i rozumiejącym Kościół.

Ks. dr hab. Marek Karczewski, prof. UWM
Wydział Teologii UWM w Olsztynie
Wyższe Seminarium Duchowne w Elblągu
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9435-3832>